

ENSEMBLE VERSUS

29. 10. 2026, 19:00 a 21:00

→ Vodojemy Žlutý kopec

29 October 2026, 7 p.m. & 9 p.m.

→ Žlutý kopec Water Tanks

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS

Ensemble Versus – komorní sbor pro duchovní hudbu Brno/
chamber choir for sacred music, Brno

Vladimír Mañas – sbormistr, dramaturgie/choirmaster, dramaturgy

Zuzana Badárová – sbormistryně/choirmaster

Kateřina Křivánková – režie/director

Anna Laborová a Jakub Julínek – světelný design/light design

Sylva Marková – scéna a kostýmy/set and costume design

Josef Macek – zvuk/sound

Petr Mečkovský – produkce/production

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS

Vodojem č. 1/Water Tank No. 1

Veronika Slavíková a Anna Bursíková – nápěvky mluvy /
speech intonations

Kateřina Křivánková a Anna Laborová – světelná instalace /
light installation

Vodojem č. 2/Water Tank No. 2

Jakub Hrůza – malý Leoš Janáček / little Leoš Janáček

Ensemble Versus

Zuzana Badárová – sbormistryně / choirmaster

Vodojem č. 3/Water Tank No. 3

Adam Vašek – dospělý Leoš Janáček / adult Leoš Janáček

Ensemble Versus

Vladimír Maňas – sbormistr / choirmaster

Ponor ke kořenům a hlouběji

Chorál a vícehlasé zpěvy z Příborského kancionálu z konce 16. století, českojazyčný repertoár mimořádného rukopisu, který zaujal i Leoše Janáčka. Gregoriánský chorál, jak se jej Janáček učil zpívat jako fundatista na Starém Brně, a jeho nejranější latinské skladby. Několik vrstev hudební řeči, které zaznějí v členitých prostorách Vodojemů na Žlutém kopci.

Delving to the Roots and Beyond

Plainchant and polyphony from the Late-16th-Century Příbor Hymnal, an extraordinary manuscript containing a rich repertoire of Czech music that also attracted the interest of Leoš Janáček. Gregorian chant as Janáček knew it from his days as a chorister at the Staré Brno monastery; and his earliest Latin compositions – these diverse layers of musical expression will resonate throughout the interconnected spaces of the Žlutý kopec Water Tanks.

PROGRAM

Vodojem č. 2

Příborský kancionál

Ecce concipies. Aj ty panno Maria počneš
Introitus Rosu dajte
Kyrie Ó Stvořiteli
Alleluia. Buď Bohu chvála
Prosa Pán Buoh všemohúcí
Věřím v jednoho Boha
Píseň Poslán jest od Boha anjel
Introitus Dítě překrásné
Píseň Prorokovali proroci

Vodojem č. 3

Deus in adjutorium meum intende (chorál)

Leoš Janáček:

Regnum mundi
Zelus domus tuae (chorál)
Exaudi Deus
In die tribulationis meae (chorál)
Exurge Domine
Statuit ei Dominus (chorál)
Fidelis servus
Lumen ad revelationem gentium (chorál)
Suscepimus Deus
Alleluia. Emitte Spiritum tuum (chorál)
Veni Sancte Spiritus

PROGRAMME

Water Tank No. 2

Příbor Hymnal

Ecce concipies And Thou, O Virgin Mary, Shalt Conceive
Introitus Drop Down Dew
Kyrie O Creator
Alleluia. Praise Be to God
Prosa The Lord God Almighty
I Believe in One God
Hymn – An Angel Was Sent By God
Introitus Most Beautiful Child
Hymn – The Prophets Foretold

Water Tank No. 3

Deus in adiutorium meum intende (plainchant)

Leoš Janáček:

Regnum mundi
Zelus domus tuae (plainchant)
Exaudi Deus
In die tribulationis meae (plainchant)
Exurge Domine
Statuit ei Dominus (plainchant)
Fidelis servus
Lumen ad revelationem gentium (plainchant)
Suscepimus Deus
Alleluia. Emitte Spiritum tuum (plainchant)
Veni Sancte Spiritus

SLOVO REŽISÉRKY

Ponor ke kořenům pro mě znamená návrat k tomu, co nás formuje. U Leoše Janáčka vede tato cesta ke zvukům, hlasům, slovům a melodiím jeho okolí – k tomu, co slyšel, zachytil a co se později proměnilo v hudbu. Divák prochází třemi vodojemy, třemi různými prostory, třemi podobami naslouchání. Ve vodojemu č. 2 se setkáváme s malým Janáčkem, který hudební svět kolem sebe teprve objevuje. Naslouchá chorálu a liturgickým zpěvům, stejně jako hlasům a zvukům světa, jenž ho obklopuje. Hudba *Příborského kancionálu* – vzácné rukopisné sbírky duchovních písní, z níž Janáček později čerpal – se tu potkává s dětským vnímáním světa, vzpomínkami na rodinu či vánoční čas.

Ve vodojemu č. 3 se setkáváme s Janáčkem jako raným tvůrcem vlastního hudebního světa. Zaznívají zde jeho liturgické skladby a zároveň jsou symbolickým hledáním odpovědí na jeho osobní duchovní otázky. Jeho pozornost se nakonec obrací od samotného chrámu k člověku: „*V chrámě studeném, odmlčeném, slyším jen, jak lidé mluví. Předě mnou otvírá se mluvou duše každého člověka.*“ Lidská řeč a její melodie se pro něj stávají cestou k člověku, k jeho nitru i tomu, co zůstává skryté pod slovy.

A pak je tu prostor zvukové instalace ve vodojemu č. 1, kde se konkrétní hudební a zvukové vjemy rozpouštějí v ozvěnu, souzvuk a dozvuk. Objevují se zde hudební a zvukové útržky z Janáčkovy života, lidské hlasy, nápěvky mluvy i fragmenty Janáčkových hudebních myšlenek. Vynořují se, mizejí v dechu, šumu a tichu a znovu se vracejí v proměněné podobě. Setkávají se tu různé vrstvy Janáčkovy naslouchání – a to, co inspirovalo jeho, může dál inspirovat posluchače.

Ponor ke kořenům do pomyslných hlubin Janáčkovy světa – dva ojedinělé koncerty a jedna zvuková instalace – společně vytvářejí prostor, v němž se zvuk neustále proměňuje. To, co bylo jednou zaslechnuto, může být později přetvořeno a to, co vzniklo, se může znovu stát zdrojem.

Kateřina Křivánková

DIRECTOR'S NOTE

For me, delving into the roots means returning to what shapes us. In the case of Leoš Janáček, this journey leads to the sounds, voices, words and melodies of the world around him – to what he heard and absorbed, and what would later transform into music. The audience passes through three water tanks, three different spaces, three ways of listening. In Water Tank no. 2, we encounter Janáček as a young boy who is just beginning to discover the musical world around him. He listens to plainchant and liturgical singing, as well as the voices and sounds of his surroundings. Here the music of the *Příbor Hymnal* – a rare manuscript collection of sacred songs Janáček would later draw from – meets a child's perception of the world, memories of family life and the Christmas season.

In Water Tank no. 3, we encounter Janáček as a young composer beginning to create his own musical world. His liturgical compositions are performed here, also symbolizing his search for answers to his personal spiritual questions. Ultimately, his attention turns away from the church towards the human being: *"In the cold, silent church, all I hear is people speaking. Through their speech, the soul of each person opens up before me."* Human speech and its melodies become a way of reaching the individual, their inner world and what remains hidden beneath their words.

This is followed by the sound installation in Water Tank no. 1, where musical and sonic impressions dissolve into echo, harmony and reverberation. Fragments of music and sounds from Janáček's life emerge here, with human voices, speech melodies and fragments of his musical ideas. They surface, disappear into breathing, rustling and silence, then return in altered forms. Different layers of Janáček's listening come together here – and what once inspired him may inspire the listener.

Delving into the Roots, a journey into the imagined depths of Janáček's world, brings together two unique concerts and a sound installation to create a space in which sound is constantly transformed. What was once heard may later be reshaped, and what has been created may become a new source.

Kateřina Křivánková

Vodojem č. 2 – Ke kořenům:

Příborský kancionál

*Velectěný pane,
vracím s díky kancionál. Ukazuje on, kterak zpívalo se u nás v za-
šlých dávných dobách, kterak krásně a uměle se zpívalo! Škoda,
že u Vás leží bez upotřebení. Tak by posloužil varh. škole v Brně!*

Oživěl by u nás!

*Vypsal jsem z něho několik vánočních a velikonočních písní.
Vánoční budily u koncertu varh. školy udivení.*

*Pozdravuje Vás upřímně Vám oddaný Leoš Janáček.
8. dubna 1905*

Příborský kancionál je důležitou hudební památkou, jedním z mála pramenů tohoto typu z pomezí Moravy a Slezska. Svým obsahem navazuje v mnoha ohledech na tradici rukopisných českých graduálů 16. století, ale také vícehlasých zpěvníků městských škol z doby kolem roku 1600. Nachází se v něm proto velké množství jednohlasých původních chorálních nápěvů s českým textem, ale také převážně čtyřhlasé duchovní písně. Používali jej na kůru příborského farního kostela tamní kantoři a žáci v průběhu 17. a 18. století, někteří do něj dokonce i dopisovali mladší repertoár. Kancionál načas upadl v zapomnění, až jej na konci 19. století na kůru objevil místní lékárník, hudebník a regionální historik Ferdinand Pokorný. Jako tehdejší starosta Příbora jej roku 1904 zaslal na výstavu k dějinám Moravy v Napajedlích. Právě zde kancionál zaujal Leoše Janáčka. Rukopis si záhy od Pokorného vyžádal k zapůjčení, vypsal z něj několik vícehlasých písní a uvedl je v rámci 48. produkce žáků varhanické školy v Brně 20. března 1905. Jak je patrné z korespondence,

kancionál byl vrácen zpět do Příbora a dnes je bezpečně uložen v archivním trezoru.

Na jinak rozsáhlé výstavě v Napajedlích byl *Příborský kancionál* jediným exponátem svého druhu, takže jej Janáček nemohl přehlédnout. Obdiv, který k památce choval, se nejspíše netýkal jen čistě hudebního obsahu. Příbor patřil do těsného sousedství Hukvald, s místní pevností město žilo od středověku v symbióze, v Příboře však také započal svou učitelskou kariéru skladatelův otec Jiří (narozený v nedalekých Albrechticích) a přímo odtud pocházela také skladatelova matka.

Ono tušení vlastních kořenů a vzpomínky na rané dětství spojené s Příborskem se promítají i do našeho výběru z *Příborského kancionálu*. V chorálních zpěvech se odráží dědictví středověké liturgie i české reformace, která pro původní melodie vynalézala přiléhavé české texty. Pochopení pro řád a smysl liturgie se zde také zhmotňuje v převaze jednohlasých zpěvů, které teprve v závěru doplní i dvě písně. Právě tu závěrečnou si ostatně Leoš Janáček přepsal, aby ji mohl se studenty provést.

Vodojem č. 3 – Před zahořknutím: Ohlasy liturgické praxe na Starém Brně

S příchodem do fundace augustiniánského kláštera na Starém Brně v roce 1865 se tehdy jedenáctiletý Janáček stal součástí starobylé instituce a ještě staršího způsobu hudebního vzdělávání, pocházejícího již ze středověku. Fundatisté se zapojovali do každodenního liturgického provozu kláštera postupně, úměrně věku a schopnostem. S přibývajícím věkem se intenzivněji věnovali instrumentální hře, navíc je během puberty očekávala obávaná změna hlasu. Tím, co je obklopovalo od samotného příchodu, však byl především zpěv gregoriánského chorálu. Z augustiniánského kláštera se dodnes dochovaly středověké pergamenové kodexy s potřebným chorálním repertoárem, později se z nařízení převorů a opatů nakupovaly drahé benátské tisky a množství repertoáru se opisovalo ručně. Z tohoto zděděného pokladu také nejspíše zpívali i augustiniánští fundatisté neboli modráčci v 19. století.

Janáčkovy skladby na latinské liturgické texty vznikaly spíše nahodile; z hlediska textu či liturgického určení mezi nimi není příliš mnoho pojítek. V našem programu jsou zahrnuta všechna Janáčková díla, napsaná pro čtyřhlasý sbor bez doprovodu. S výjimkou mladšího mužského sboru *Veni Sance Spiritus* pocházejí nejspíše ze 70. a 80. let 19. století, sbor *Exaudi Deus* Janáček zveřejnil v roce 1877 v časopise Cecilie jako své první liturgické dílo. Právě toto moteto se podle deníku starobrněnského kůru nacházelo v tamní sbírce liturgických skladeb jako jediná Janáčкова skladba (soupis pochází nejspíše až z doby kolem roku 1914), což se jeví jako překvapivé vzhledem k důležitému podílu Leoše Janáčka na hudebním provozu starobrněnského kláštera na sklonku 19. století.

Všechny Janáčkovy latinské kompozice mají stručný, odměřený charakter. Avšak tam, kde se místo akordické sazby vyskytuje kontrapunktické vedení hlasů, je původní chorální nápěv přítomen nejen melodicky, ale ve svých základních metroritmických obrysech, upomínajících právě na způsob zápisu a zejména přednesu chorálu na Starém Brně v 19. století. Právě pro připomenutí této tradice, ale i kvůli žádoucímu hudebnímu kontrastu a připomenutí původního liturgického kontextu jsou Janáčkovy sbory obklopeny chorálními zpěvy z liturgie mešní i hodinkové, z rukopisných pramenů, z nichž možná zpíval jako fundatista i malý Leoš. Nejde o rekonstrukci ucelené liturgie, samotná Janáčková díla jsou velmi různorodá. Spíše se zde vedle hledání možných souvislostí vynořuje – podobně jako v případě zpěvů z *Příborského kancionálu* – zajímavá symbolika nálad, proseb i prorocství, kterou můžeme vztáhnout i k samotnému skladateli.

Vladimír Maňas

Vodojem č. 1 – Krajina mysli

Zvuk mizí... vrací se jinak – proměněný, uložený v paměti prostoru i člověka. Zvuková instalace v posledním vodojemu nabízí ponor do vnitřního prostoru, do místa, kde se zaslechnuté zvuky ukládají,

vracejí a znovu proměňují. Může připomínat krajinu myslí Leoše Janáčka – prostor, v němž se útržky chorálu, slyšených hlasů a vlastních skladeb objevují jen na okamžik, než se znovu rozplynou, nebo se zrodí v něco dalšího. Hlasy se rozpadají v dech, šum a ticho a splývají s přirozenými zvuky, hudební myšlenky se rojí.

Instalace není začátkem ani koncem, ale bodem, kde se vše setkává a znovu proměňuje. Je připomínkou naslouchání – okamžiku, kdy se zvuk světa ukládá, aby se později mohl vrátit v jiné podobě.

Kateřina Křivánková

Water Tank No. 2 – Delving to the Roots:

The Příbor Hymnal

Most Esteemed Sir,

I return the hymnal with thanks. It shows how people sang in our country in bygone days, how beautifully and skilfully they sang! What a pity it lies unused in your possession. How useful it would be to the Organ School in Brno!

It would come to life again here!

I have copied out several Christmas and Easter songs from it. The Christmas songs aroused astonishment at the Organ School concert.

*With sincere greetings, Yours devotedly,
Leoš Janáček
8 April 1905*

The *Příbor Hymnal* is an important piece of musical history and one of the few surviving sources of its kind from the border region between Moravia and Silesia. In many respects, its contents follow the tradition of 16th-century manuscript Czech graduals, as well as the polyphonic songbooks used in municipal schools around 1600. It therefore contains a large number of original monophonic plainchant melodies with Czech texts, alongside sacred songs, predominantly in four parts. The hymnal was used by teachers and pupils in the choir loft of the parish church in Příbor during the seventeenth and eighteenth centuries, some of whom even added more recent repertoire to it. The hymnal subsequently fell into obscurity until it was rediscovered in the choir loft at the end of the 19th century by Ferdinand Pokorný, a local pharmacist, musician and regional historian. As mayor of Příbor, Pokorný sent

it to an exhibition on the history of Moravia held in Napajedla in 1904. It was there that the hymnal attracted the attention of Leoš Janáček. He asked Pokorný to lend him the manuscript, copied out several polyphonic songs from it and had them performed at the 48th concert given by pupils of the Brno Organ School on 20 March 1905. As the correspondence reveals, the hymnal was subsequently returned to Příbor, where it is now safely preserved in an archival vault.

At the otherwise extensive exhibition in Napajedla, the *Příbor Hymnal* was the only exhibit of its kind, so it could hardly have escaped Janáček's attention. His admiration for this historical treasure was probably not confined to its musical content. Příbor lies close to Hukvaldy and since the Middle Ages the town had maintained close ties with the local castle. It was also in Příbor that the composer's father Jiří (born in nearby Albrechtický) began his teaching career, while his mother was a native of the town itself.

This sense of his own roots and memories of his early childhood associated with the Příbor region are also reflected in our selection from the *Příbor Hymnal*. The plainchants reflect the legacy of medieval liturgy and the Czech Reformation, which devised suitable Czech texts for the original melodies. An appreciation of the order and meaning of the liturgy is also reflected in the predominance of monophonic chants, supplemented by just two songs at the end. Janáček himself copied out the final song so he could perform it with his students.

Water Tank No. 3 – Before Disillusionment: Echoes of Liturgical Practice in Staré Brno

When the eleven-year-old Janáček entered the foundation of the Augustinian monastery in Staré Brno in 1865, he became part of a well-established institution and an even older tradition of musical education dating back to the Middle Ages. The foundation's choristers gradually became involved in the monastery's daily liturgical activities according to age and ability. As they grew older, they devoted more attention to instrumental playing,

while puberty brought the dreaded prospect of their voices breaking. From the moment they arrived, however, they were surrounded above all by the sound of Gregorian chant. Medieval parchment codices containing the necessary plainchant repertoire have survived from the Augustinian monastery to this day. In later centuries, expensive Venetian printed editions were purchased on the orders of priors and abbots, while much of the repertoire was copied out by hand. It was most probably from this inherited treasury that the Augustinian choristers, known as the *modráčci* (Bluebirds), also sang in the 19th century.

Janáček's compositions to Latin liturgical texts were written rather randomly, with little to connect them in terms of either their texts or liturgical purpose. Our programme includes all Janáček's works written for unaccompanied four-part choir. With the exception of the later male-voice chorus *Veni Sancte Spiritus*, they most probably date from the 1870s and 1880s. Janáček published the motet *Exaudi Deus* in the journal *Cecilie* in 1877 as his first liturgical composition. According to the Staré Brno choir records, this was the only work by Janáček included in its collection of liturgical music (the inventory probably dates from around 1914). This seems surprising given the important role Janáček played in the musical life of the Staré Brno monastery towards the end of the 19th century.

All Janáček's Latin compositions are concise and restrained in character. However, where contrapuntal voice-leading replaces chordal writing, the original plainchant melody is present not only in the melodic lines but also in its basic metrical and rhythmic contours, recalling the way plainchant was notated and, above all, performed in Staré Brno in the 19th century. To evoke this tradition, but also to provide a welcome musical contrast and recall the original liturgical context, Janáček's choral works are interspersed with chants from the Mass and the Divine Office, drawn from manuscript sources from which the young Leoš may himself have sung as a chorister. The intention is not to reconstruct a complete liturgy, as Janáček's compositions themselves are highly diverse, instead, alongside the exploration of possible connections, there emerges – as in the case of the chants

from the *Příbor Hymnal* – an intriguing symbolism of moods, supplications and prophecies that can also be related to the composer himself.

Vladimír Mañas

Water Tank No. 1 – Landscape of the Mind

Sound fades away... only to return in a different form – transformed, preserved in the memory of both space and the individual. The sound installation in the last water tank invites visitors to immerse themselves in an inner world, a place where sounds once heard are stored, recalled and transformed anew. It may evoke the landscape of Leoš Janáček's mind – a space in which fragments of plainchant, overheard voices and his own compositions emerge fleetingly before dissolving once more or giving rise to something new. Voices dissolve into breath, rustling and silence, merging with natural sounds, while musical ideas swirl and multiply.

The installation is neither a beginning nor an end, but a point where everything converges and undergoes further transformation. It is a reminder of the act of listening – the moment when the sounds of the world are absorbed into memory, only to return later in another form.

Kateřina Křivánková

Ensemble Versus

SBOR

Ensemble Versus vznikl v roce 2003 jako komorní sbor studentů Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (FF MU) a od roku 2009 působí v rámci brněnského sdružení hudebníků Ensemble Opera Diversa (EOD). Sbor založil Vladimír Maňas a vede jej společně se sbormistrem Patrikem Buchtou, přičemž od svého počátku působí pod záštitou Ústavu hudební vědy FF MU.

Ensemble Versus se zaměřuje na duchovní hudbu 16. a 17. století a pravidelně vystupuje se specializovanými instrumentálními soubory, jako jsou Capella Ornamentata, Castello in Aria nebo Musica figuralis. Vedle vlastních koncertů se soubor podílel na významných vokálně-instrumentálních projektech, například provedení Mozartova a Salieriho *Requiem*, premiér *Stabat Mater*, *Magnificat*, *Te Deum laudamus* a *Exsultet* Ondřeje Kyase či *Chrámového koncertu* Petera Grahama. V roce 2022 se Ensemble Versus podílel na českých premiérách skladeb *Misericordia* Lukáše Borzíka a *Da pacem, Domine* Pēterise Vaskse.

Sbor vystoupil na mnoha festivalech v rámci České republiky, jako jsou například Smetanovské dny (Plzeň), Podzimní festival duchovní hudby Olomouc, FORFEST (Kroměříž), Brněnský varhanní festival, Svatováclavský hudební festival (Ostrava), Hudební festival Znojmo, Moravský podzim (Brno) či Velikonoční festival duchovní hudby (Brno).

CHOIR

Ensemble Versus was founded in 2003 as a chamber choir of students from the Faculty of Arts at Masaryk University and has been part of the Brno-based association of musicians Ensemble Opera Diversa (EOD) since 2009. The choir was founded by Vladimír Mañas and is jointly led by him and choirmaster Patrik Buchta. From the outset, it has operated under the auspices of the Department of Musicology at Masaryk University.

Ensemble Versus focuses on sacred music of the 16th and 17th centuries and regularly performs with specialist instrumental ensembles such as Capella Ornamentata, Castello in Aria and Musica figuralis. Alongside its own concerts, the ensemble has taken part in major vocal and instrumental projects, including performances of Mozart's and Salieri's *Requiem*, premieres of *Stabat Mater*, *Magnificat*, *Te Deum laudamus* and *Exsultet* by Ondřej Kyas, and Peter Graham's *Church Concerto*. In 2022, Ensemble Versus appeared in the Czech premieres of Lukáš Borzík's *Misericordia* and Pēteris Vasks's *Da pacem, Domine*.

The choir has performed at numerous festivals throughout the Czech Republic, including Smetana Days (Plzeň), the Olomouc Autumn Festival of Sacred Music, FORFEST (Kroměříž), the Brno Organ Festival, the St Wenceslas Music Festival (Ostrava), the Znojmo Music Festival, Moravian Autumn (Brno), and the Easter Festival of Sacred Music (Brno).

Vladimír Mañas

SBORMISTR

Vladimír Mañas vystudoval historii a muzikologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde působí jako docent v Ústavu hudební vědy. Ve svém výzkumu se zaměřuje na hudební kulturu českých zemí 15.–17. století, zejména na dobový repertoár a provozovací praxi. Důležité experimentální zázemí pro něj představuje Ensemble Versus, jehož prostřednictvím spolupracuje také s dalšími soubory a interprety specializovanými na starou hudbu.

V posledních letech se věnuje především uvádění méně známých děl středoevropské renesance. K výrazným projektům patří Gesualdova *Responsoria k Bílé sobotě* na Velikonočním festivalu duchovní hudby v Brně (2022), triptych *Tenebrae* ve Vodojemech na Žlutém kopci (2025) a projekt *Stoltzer 500* s loutnistkou Kateřinou Maňákovou (2026). Dříve působil jako dramaturg a umělecký vedoucí Ensemble Opera Diversa, v současnosti se podílí na dramaturgii Velikonočního festivalu duchovní hudby v Brně a festivalu Concentus Moraviae.

CHOIRMASTER

Vladimír Mañas studied history and musicology at the Faculty of Arts at Masaryk University in Brno, where he is an associate professor at the Department of Musicology. His research focuses on the musical culture of the Czech lands from the 15th to the 17th centuries, particularly the repertoire and performance practice of the period. Ensemble Versus provides an important experimental setting for his work, through which he also collaborates with other ensembles and performers specializing in early music.

In recent years, he has focused primarily on performing lesser-known works from the Central European Renaissance. Notable projects include Gesualdo's *Responsories for Holy Saturday* at the Easter Festival of Sacred Music in Brno (2022), the *Tenebrae* triptych at the Žlutý kopec Water Tanks (2025), and the *Stoltzer 500* project with lutenist Kateřina Maňáková (2026). He previously worked as dramaturg and artistic director of Ensemble Opera Diversa and currently contributes to the programming of the Easter Festival of Sacred Music in Brno and the *Concentus Moraviae* festival.

Zuzana Badárová

SBORMISTRYNĚ

Sopranistka Zuzana Badárová se začala věnovat sólovému zpěvu během studia hudební vědy na Masarykově univerzitě v Brně. Pěvecké vzdělání získala u Ivany Píchové v oboru Teorie a interpretační praxe staré hudby a následně vystudovala historický zpěv na JAMU ve třídě Ireny Troupové. V současné době se ve zpěvu zdokonaluje u Paola De Napoliho a na mistrovských kurzech. V ansámblovém obsazení i jako sólistka spolupracuje se soubory Ad Fontes, Silentium! Ensemble, Czech Ensemble Baroque, Musica Aeterna, Il Cuore Barocco a dalšími. Kromě interpretační činnosti působí jako vědecká pracovnice Ústavu hudební vědy Slovenské akademie věd a ve svém výzkumu se zaměřuje na středověkou hudební kulturu na území Slovenska a Moravy.

CHOIRMASTER

Soprano Zuzana Badárová began studying solo singing while reading musicology at Masaryk University in Brno. She received her vocal training under Ivana Píchová in the Theory and Performance Practice of Early Music programme and subsequently studied historical singing with Irena Troupová at the Janáček Academy of Performing Arts (JAMU). She is currently developing her vocal skills under Paolo De Napoli and through masterclasses. She performs both as an ensemble singer and as a soloist with groups including Ad Fontes, Silentium! Ensemble, Czech Ensemble Baroque, Musica Aeterna and Il Cuore Barocco. Alongside her performing career, she works as a researcher at the Institute of Musicology of the Slovak Academy of Sciences, focusing on medieval musical culture in Slovakia and Moravia.

Kateřina Křivánková

REŽIE

Vystudovala klasický zpěv na brněnské konzervatoři a operní režii na Hudební fakultě JAMU v Brně (ped. V. Málek), studium absolvovala inscenací *Dialogy karmelitek* F. Poulenca (2022). Její profesní záběr je velmi široký – od „klasické“ operní režie, například Škroupova *Dráteníka*, přes autorskou divadelní tvorbu a vlastní libreta až po scénické projekty pro Filharmonii Brno a festival Janáček Brno. Věnuje se také pedagogické činnosti. Od roku 2019 je kmenovou režisérkou Ensemble Opera Diversa, kde vytvořila řadu inscenací, mimo jiné *Světlo na konci tmy*, *Druhé město*, *Supergrrrls!* či *Boža v říši loutek*. Opera *Druhé město* získala na festivalu Opera 2025 Cenu ředitelky festivalu.

DIRECTOR

She studied classical singing at the Brno Conservatory, and opera directing at the Faculty of Music of the Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) in Brno under V. Málek, graduating with a production of Francis Poulenc's *Dialogues of the Carmelites* (2022). Her professional activities are wide-ranging – from traditional opera directing, including Škroup's *The Tinker*, through original theatre productions and her own librettos, to staged projects for Filharmonie Brno and the Janáček Brno Festival. She is also involved in teaching. Since 2019, she has been the resident director of Ensemble Opera Diversa, where she has created numerous productions, including *Light at the End of the Darkness*, *The Second City*, *Supergrrrls!* and *Boža in the Land of Puppets*. *The Second City* received the Festival Director's Award at the Opera 2025 Festival.

Anna Laborová

SVĚTELNÝ DESIGN

Anna Laborová se věnuje audiovizuálním technologiím – od světelného designu pro divadelní inscenace až po VJing a projekce pro alternativní hudební scénu. Spolupracuje s kapelami Zrní a DVA, tvoří světelný design pro inscenace operního souboru Opera Diversa (*Druhé město*, *Supergirrrls!*) nebo site-specific projekty (scénické koncerty *Chorály ve vodojemech* pro Velikonoční festival duchovní hudby 2025). Mimo jiné vyučuje sound design na Střední škole umění a designu v Brně na oboru Game art, kde se studenti učí chápat a vytvářet hry. Hledá atmosféry prostřednictvím světla, obrazu a zvuku – a neustále objevuje nové možnosti toho, co může živé vystoupení být.

LIGHTING DESIGN

Anna Laborová works with audiovisual technologies, ranging from lighting design for theatre productions to VJing and projections for the alternative music scene. She collaborates with the bands Zrní and DVA and creates lighting designs for productions by the Opera Diversa opera ensemble (*The Second City*, *Supergirrrls!*) and site-specific projects, such as the staged concerts *Chants in the Water Tanks* for the 2025 Easter Festival of Sacred Music. She also teaches sound design on the Game Art programme at the Secondary School of Art and Design in Brno, where students learn to understand and create games. She explores atmospheres through light, image and sound, constantly discovering new possibilities for live performances.

Příborský kancionál

Ecce concipies Aj ty Panno Maria počneš

Aj ty Panno Maria počneš a porodíš Syna Božího a nazúveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Syn nejvyššího Boha nazván bude.

Introitus Rosu dajte

Rosu dajte shůry nebesa a voblakové dštěte spravedlivého.

Otevři se země a vydaj nám Spasitele.

Nebesa vypravují chválu Boží a díla rukú jeho zvěstují oblakové.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému, jako byla na počátku,

i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Kyrie Ó Stvořiteli

Ó Stvořiteli všemohúcí, Otče Bože vší moci,

žádáme tvé pomoci, smiluj se nad námi.

Ó laskavý otče náš milostivý, vida lid žádostivý,

smiluj se nad námi.

Ó laskavý otče cti hodný, dals syna včas příhodný,

jsa otec milosrdný, smiluj se nad námi.

Kriste šels na svět, by vyšel Panny ctný květ,

milostivě nalož s námi.

Kriste Pane jediný, aby lid zbyl vší viny,

vtělil se v život Panny, smiluj se nad námi.

Znal jsi nemožnost pro lidu tvého zašlost,

smiloval (jsi) se nad námi.

Duše svatý, jedné podstaty, byť Kristus byl v Panně počatý,

spůsobils to drahú mocí.

Stúpils z nebe v Pannu ctnú, ze všech k tomu vybranú,

posvětils její schránu tebu požehnanú.

Aby v život panenský smírce lidský všel král mocný, silný,

nebeský, jenž by činil boj rytířský, přijal jest v ní člověčenství,

pro vítězství byť je za člověka působil, jehož to byl Dábel zabil.

Ó nejmilostivější Bože náš jediný budiž z toho chválený,

na věky velebený, smiluj se nad námi.

Alleluia. Buď Bohu chvála

Alleluia. Buď Bohu chvála vzdána od lidu jeho hodná, na věky neskonaná z dobrodiní jeho nejmilejšího Syna.

Proroci svatí ohlašovali jsou narození Spasitele z Panny matky čisté od věkův Bohem vyvolené, Duchem svatým hojně naplněné, jasně stkvící, pokorú štědře obdařené, z matky svaté Marie.

Prosa Pán Buoh všemohúci

Pán Buoh všemohúci z nestihlé své moci poslal posla svého anjela mocného k panně vyvolené.

Jemužto Gabriel jméno silný anjel z nebeského trůnu, z anjelského kůru byt byl posel jistý.

I všed k Panně čisté pravil řeči jisté, velmi utěšené, nikdy neslýchané k žádnému člověku.

Řka zdráva Maria i milosti plná, Hospodin s tebú, i takés požehnaná ty mezi ženami.

Kterážto slyševši ta slova v své uši bázlivě i vážně o tom pozdravení mysliti počala.

Již anjel posíliv řekl by se nebála, ale to věděla, že milost nalezla stvořitele svého.

Což jest Bůh uložil a k tomu zvolil, počneš Jezu Krista, porodíš čistá Syna nejvyššího.

Jemužto Pán Bůh dá stolici Davida, kralovati bude, žádný s ním nebude, kdož ho nemiluje.

Jakož uložila Pannú aby byla zachována budeš nebo ten plod vezmeš od Ducha svatého.

Anejl řeč dokoná, tehdy Panna drahá poddá se pokorně řkúc ať se to stane vedle slova tvého.

Hned v svém čistém těle přijala Spasitele, kterýž nám rač dáti s tebú přebývati v nebeské radosti.

Kriste rač to dáti v nebi kralovati. Amen.

Věřím v jednoho Boha

Otce všemohúcího, Stvořitele nebe i země,
viditelných všech věcí i také neviditelných.
I v jednoho Pána našeho Jezu Krista,
Syna Božího jednorozeného,
z Otce narozeného přede všemi věky.
Boha z Boha, Světlo z světla,
Boha pravého z Boha pravého.
Narozeného, neučiněného,
spolu podstatného Otcí,
skrže něhož všechny věci učiněny jsou.
Kterýž pro nás lidi hříšné
i pro naše spasení stoupil jest z nebe
a vtělil se jest z Ducha svatého.
Narodil se z Marie Panny,
z čisté Panny Marie,
člověk učiněn jest.
Ukřižován také jest pro nás pod Pontským Pilátem,
umřel i pohřben jest.
A vstal jest z mrtvých třetí den podle prorockých písem
i vstúpil jest na nebesa,
sedí na pravici Boha Otce
a opět přijde z velebnosti,
aby soudil živé i mrtvé,
jehožto království nebude konce.
I v Ducha svatého, Pána a obživitele
z Otce i Syna pocházejícího,
jenž se s Otcem i Synem spolu ctí i spolu slaví,
kterýž jest mluvil skrže proroky
i jednu svatú obecní apoštolskú církev,
vyznáváme jeden křest na odpuštění našich hříchův všech.
A očekáváme vzkříšení mrtvých
a života budoucího věku.
Amen.

Píseň Poslán jest od Boha anjel

Poslán jest od Boha anjel,
jemuž to jméno Gabriel,
tak maje jméno od něho,
vykládá se síla jeho.

Do krajiny galilejské,
kdež jest město Nazaretské,
v kterémž to Maria Panna
Josefovi zasnúbená.

I všed k ní ten silný anjel,
kdež to drahú pannu věděl
v tom městě přebývající
pozdravil jí touto řečí:

Řka zdráva plná milosti,
toť jest Bůh skáزال z výsosti,
kterýž tě zvolil nad jiné
dať požehnání předivné.

Počneš syna a porodíš,
jehožto jméno Pán Ježíš,
onť sám kralovati bude,
království konce nebude.

Introitus Dítě překrásné

Dítě překrásné narodilo se nám a Syn pravý věčného Boha
z nebeské výsosti nám jest dán, kterýž to své císařství věčně
sám rameny svými vede a vše všudy spravuje,
onť sám má jméno divné, rádce Bůh přemocný, Otec věčnosti,
raddy velebné, Trojice svaté věrný posel.

Zpívejmež všickni Pánu píseň novú,
neboť jest předivné věci učinil.

Píseň Prorokovali proroci

Prorokovali proroci vzejdeť slunce spravedlnosti,
by lid sprostěn byl temnosti, smírce mezi Bohem, také lidem,
zdávna žádali svatým Davidem.

Příbor Hymnal

Ecce concipies And Thou, O Virgin Mary, Shalt Conceive

And thou, O Virgin Mary, shalt conceive and bear the Son of God,
and shalt call his name Jesus. He shall be great and shall be
called the Son of the Most High God.

Introitus Drop Down Dew

Drop down dew, ye heavens, from above, and let the clouds rain
down the Righteous One.

Let the earth open and bring forth the Saviour.

The heavens declare the glory of God,
and the firmament proclaims the work of His hands.

Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, as it
was in the beginning, is now, and ever shall be, world without end.
Amen.

Kyrie – O Creator

O almighty Creator, God the Father of all power,
we beseech Thy help, have mercy upon us.

O loving and gracious Father, behold Thy people who long for Thee,
have mercy upon us.

O loving Father, worthy of honour, Thou gavest Thy Son at the
appointed time, being a merciful Father, have mercy upon us.

O Christ, Thou camest into the world, born as the noble flower
of the Virgin, deal mercifully with us.

O Christ, our only Lord, that mankind might be freed from all guilt,
Thou wast incarnate in the Virgin's womb, have mercy upon us.

Thou knewest the helplessness of Thy fallen people
and hadst mercy upon us.

O Holy Spirit, of one substance with the Father and the Son,

by Thy precious power Thou didst
bring about Christ's conception in the Virgin.
Thou didst descend from heaven into the virtuous Virgin,
chosen above all others,
and didst sanctify her womb, blessed by Thee.
That into the Virgin's womb might enter the mighty, powerful,
heavenly King, the reconciler of mankind, who would wage
a knightly battle, He took on human flesh within her,
that He might win victory for mankind, whom the Devil had slain.
O most merciful God, our only Lord, may Thou be praised for this,
blessed for evermore, have mercy upon us.

Alleluia. Praise Be to God

Alleluia. Let worthy praise be given to God by His people,
unending for evermore, for the blessing of His most beloved Son.
The holy prophets foretold the birth of the Saviour from a pure
Virgin Mother, chosen by God from all eternity, abundantly filled
with the Holy Spirit, shining brightly and richly endowed with
humility, born of the holy Virgin Mary.

Prosa The Lord God Almighty

The Lord God Almighty, in His unfathomable power,
sent His messenger, a mighty angel, to the chosen Virgin.
His name was Gabriel, a mighty angel from the heavenly throne,
from the angelic choir, sent as a faithful messenger.
And entering the presence of the pure Virgin,
he spoke words of certainty, most comforting,
never before heard by any human being.
Saying: Hail Mary, full of grace, the Lord is with thee,
and blessed art thou among women.
Hearing these words, she began to ponder this greeting
with fear and solemnity.
Then the angel reassured her, telling her not to be afraid,
but to know that she had found favour with her Creator.
For God has ordained
and chosen that thou shalt conceive Jesus Christ and,
remaining pure, shalt give birth to the Son of the Most High.

To Him the Lord God shall give the throne of David,
and He shall reign;
none who do not love Him shall share His kingdom.
As thou hast resolved to remain a virgin,
so shalt thou be preserved,
for thou shalt conceive this child through the Holy Spirit.
When the angel had finished speaking,
the precious Virgin humbly submitted,
saying: Let it be done according to thy word.
And straightway she received the Saviour into her pure body.
May He grant us to dwell with thee in heavenly joy.
O Christ, grant that we may reign in heaven. Amen.

I Believe in One God

The Father Almighty, Maker of heaven and earth,
and of all things visible and invisible.
And in one Lord Jesus Christ,
the only-begotten Son of God,
begotten of the Father before all ages.
God of God, Light of Light,
very God of very God.
Begotten, not made,
being of one substance with the Father,
by whom all things were made.
Who for us sinful men
and for our salvation came down from heaven
and was incarnate by the Holy Spirit.
He was born of the Virgin Mary,
of the pure Virgin Mary,
and was made man.
He was crucified also for us under Pontius Pilate,
suffered death and was buried.
And on the third day He rose again according to the Scriptures,
and ascended into heaven,
and sitteth at the right hand of God the Father.
And He shall come again in glory
to judge both the living and the dead,

whose kingdom shall have no end.
And in the Holy Spirit, the Lord and Giver of Life,
who proceedeth from the Father and the Son,
who with the Father and the Son together is worshipped
and glorified, who spake by the prophets.
And in one holy catholic and apostolic Church.
We acknowledge one baptism for the remission of all our sins.
And we look for the resurrection of the dead
and the life of the world to come.
Amen.

Hymn – An Angel Was Sent by God

An angel was sent by God,
Whose name was Gabriel.
The name bestowed upon him
Proclaims his mighty strength.

To the land of Galilee,
Where lies the town of Nazareth,
In which the Virgin Mary dwelt,
Betrothed to Joseph.

And the mighty angel came to her,
Knowing where the precious Virgin
Dwelt within that town,
And greeted her with these words:

Saying: Hail, thou full of grace,
Thus hath God proclaimed from on high,
Who hath chosen thee above all others
To receive a wondrous blessing.

Thou shalt conceive and bear a son,
Whose name shall be the Lord Jesus.
He alone shall reign for ever,
And of His kingdom there shall be no end.

Introitus A Most Beautiful Child

A most beautiful Child is born unto us, and a true Son of the eternal God is given unto us from the heights of heaven. He bears His everlasting kingdom upon His own shoulders and governs all things. His name shall be called Wonderful, Counsellor, Mighty God, Everlasting Father, Giver of glorious counsel, faithful Messenger of the Holy Trinity.

Let us all sing unto the Lord a new song,
for He hath done wondrous things.

Hymn – The Prophets Foretold

The prophets foretold that the Sun of Righteousness would rise,
that mankind might be freed from darkness,
bringing reconciliation between God and man,
long awaited and sought through holy David.

Deus in adiutorium meum intende (chorál)

Bože, pospěš mi na pomoc.
Slyš naše volání.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky
a na věky věků. Amen.
Chvála tobě Pane, Králi věčné slávy.

Deus in adiutorium meum intende (plainchant)

O God, make haste to help me.
Hear our cry.
Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit,
as it was in the beginning, is now, and ever shall be,
world without end. Amen.
Praise be to Thee, O Lord, King of eternal glory.

Leoš Janáček:

Regnum mundi

Pohrdl jsem královstvím světa a vším jeho ozdobným leskem pro lásku mého Pána, Ježíše Krista, kterého jsem užřel, oblíbil, v kterého jsem uvěřil, kterého jsem si zamiloval.

Regnum mundi

I have despised the kingdom of this world and all its splendour for the love of my Lord Jesus Christ, whom I have seen, chosen, believed in and loved.

Zelus domus tuae (chorál)

Horlivost o tvůj dům mě strávila, tupení těch,
kdo tě tupí, padlo na mne.
Zachraň mě, můj Bože, vody mi pronikly k duši!
V bahně hlubiny se topím, není na čem stanout,
do hlubokých vod se nořím, dravý proud mě vleče.
Volám do umdlení, hrdlo zanícené,
Boha vyhlížím, až zrak mi vypovídá.

Zelus domus tuae (plainchant)

Zeal for Thy house hath consumed me, and the reproaches
of those who reproach Thee have fallen upon me.
Save me, O God, for the waters have come in unto my soul!
I sink in deep mire, where there is no foothold;
I have come into deep waters,
and the rushing flood sweeps me away.
I am weary with crying; my throat is parched.
Mine eyes fail while I wait for my God.

Exaudi Deus

Vyslyš, Bože, mou modlitbu a nepohrdej mou prosbou mé prosby.
Nakloň se ke mně a vyslyš mne.

Exaudi Deus

Hear my prayer, O God, and despise not my supplication.
Incline Thine ear unto me and hear me.

In die tribulationis meae (chorál)

V den soužení mého hledal jsem Boha rukama svýma.

Úpěnlivě volám k Bohu, volám k Bohu, kéž mi přeje sluchu!

V den svého soužení se dotazuji Panovníka,
v noci k němu vztahuji své ruce bez umdlení,
má duše se utěšit nedá.

Připomínám si Boha a sténám, přemítám
a jsem na duchu skleslý.

Nutíš moje oči k bdění, jsem vzrušen a nejsem schopen slova.
Myslím na dny dávnověké, na pradávná léta.

In die tribulationis meae (plainchant)

In the day of my trouble I sought God with my hands.

I cry aloud to God, aloud to God, that He may hear me!

In the day of my trouble I seek the Lord;
in the night I stretch out my hands without ceasing;
my soul refuses to be comforted.

I remember God, and I groan; I meditate,
and my spirit is overwhelmed.

Thou holdest mine eyes open; I am so troubled that I cannot speak.
I consider the days of old, the years of ancient times.

Exurge Domine

Vstaň, Pane, pomoz nám a vysvobod' nás pro své jméno.
Bože, svým vlastním sluchem jsme slyšeli,
naši otcové nám to vypravovali.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky
a na věky věků.
Amen.

Exurge Domine

Arise, O Lord, help us and deliver us for Thy name's sake.
O God, we have heard with our own ears;
our fathers have told us.

Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit,
as it was in the beginning, is now, and ever shall be,
world without end.
Amen.

Statuit ei Dominus (chorál)

Uzavřel s ním Pán smlouvu míru a knížetem jej učinil,
aby mu zůstala důstojnost kněžství na věky.
Pamětliv buď, Pane, Davida a všeliké jeho zbožnosti.

Statuit ei Dominus (plainchant)

The Lord made with him a covenant of peace
and appointed him a prince,
that the dignity of the priesthood might remain with him for ever.
Remember, O Lord, David and all his devotion.

Fidelis servus

Věrný služebník a opatrný,
jejž ustanovil pán nad svou čeledí,
aby jim dával v čas míru pšenice.

Fidelis servus

A faithful and wise servant,
whom his lord appointed over his household,
to give them their measure of wheat in due season.

Lumen ad revelationem gentium (chorál)

Světlo k osvětlení pohanů
a k slávě lidu tvého israelského.

Nyní propouštíš služebníka svého, Pane,
podle slova svého v pokoji.
Neboť uzřely oči mé spasení tvé.
Které jsi připravil před očima všech národů.

Lumen ad revelationem gentium (plainchant)

A light to enlighten the Gentiles,
and the glory of Thy people Israel.

Lord, now lettest Thou Thy servant depart in peace,
according to Thy word.
For mine eyes have seen Thy salvation.
Which Thou hast prepared before the face of all peoples.

Suscepimus Deus

Přijali jsme, Bože, milosrdenství tvé uprostřed tvého chrámu.
Jako jméno tvé, Bože, tak také sláva tvá sahá až do končin země.
Jako jsme slýchali, tak jsme to i viděli, ve městě Boha našeho,
na svaté hoře jeho.

Suscepimus Deus

We have received Thy mercy, O God, in the midst of Thy temple.
As is Thy name, O God, so is Thy praise unto the ends of the earth.
As we have heard, so have we seen in the city of our God,
upon His holy mountain.

Alleluia. Emitte Spiritum tuum (chorál)

Aleluja, aleluja. Sešli Ducha svého, a stvoření budou;
a obnovíš tvářnost země. Aleluja.

Alleluia. Emitte Spiritum tuum (plainchant)

Alleluia, alleluia. Send forth Thy Spirit, and they shall be created;
and Thou shalt renew the face of the earth. Alleluia.

Veni Sancte Spiritus

Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věřících
a zapal v nich oheň své lásky.

Veni Sancte Spiritus

Come, Holy Spirit, fill the hearts of Thy faithful
and kindle in them the fire of Thy love.